4-24106607-09-5r-23092024
Dosarul nr. 5r-331/2024

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

18 decembrie 2024 mun. Bălți

Judecătoria Bălți, sediul Central
Instanţa de judecată compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Lina Popescu
Grefier Tina Sergentu
Cu participarea :
Avocatului Andrei Stănilă
Reprezentantului agentului constatator Veniamin Tărîță
examinând în ședință de judecată publică contestația depusă de avocatul Stănilă Andrei în interesele lui Sîrbu Dumitru, împotriva procesului-verbal contravențional din 11.09.2024 și a deciziei agentului constatator Tomac Igor, din cadrul Biroului Vamal Nord, în baza art. 287 alin. (8) lit.b) Codul contravențional,

C O N S T A T Ă:

La 11.09.2024, agentul constatator Negru Adrian, din cadrul Biroului Vamal Nord, a întocmit în privința lui Sîrbu Dumitru procesul-verbal cu privire la contravenție pe faptul că a omis scoaterea de pe teritoriul RM a mijlocului de transport cu n/î HJL 558, introdus pe teritoriul RM la 21.07.2019.

Prin decizia agentului constatator Tomac Igor, din cadrul Biroului Vamal Nord, adoptată la 11.09.2024, Sîrbu Dumitru a fost sancționat pentru săvârșirea faptei contravenționale prevăzută de art. 287 alin. (8) lit.b) Cod contravențional cu amendă în mărime de 1300 unități convenționale, echivalent a 65 000,00 (șaizeci și cinci mii) lei.

La 23 septembrie 2024, făptuitorul Sîrbu Dumitru a contestat decizia agentului constatator din 11.09.2024 adoptată de către agentul constatator Tomac Igor, din cadrul Biroului Vamal Nord.

În motivarea contestației Sîrbu Dumitru a menționat că, nu este de acord cu procesul-verbal contravențional și decizia adoptată în privința sa, motivînd că colaboratorii Postului Vamal Otaci i-au întocmit o sesizare despre comiterea contravenției, datată cu 05.10.2022, informîndu-l că va fi invitat la Biroul Vamal pentru întormirea procesului-verbal în temeiul art.287 alin.(8) lit.b) Cod contravențional.

Invocă că, din data de 05.10.2022 și pînă la 11.09.2024 nu a fost chemat de nici un agent constatator pentru întocmirea procesului-verbal contravențional.

Concretizează că procesul-verbal al contravenției și decizia de sancționare au fost întocmite la 11.09.2024, peste 23 de luni.

Astfel, la data constatării contravenției, termenul de prescripție a fost de 1 an de la săvîrșirea faptei contravenționale, care a expirat la 05.10.2023.

Consider necesară admiterea contestației, anularea procesului-verbal al contravenției și a deciziei de sancționare din 11.09.2024 cu încetarea procesului contravențional în baza art.30 alin.(2), (5), 441 alin.(1) lit.b) și art.461 alin.(1) Cod contravențional.

În ședința de judecată avocatul acestuia Stănilă Andrei a solicitat admiterea contestației înaintate din motivele de drept și de fapt invocate în aceasta.

Reprezentantul agentului constatator Tărîță Veniamin, în cadrul ședinței de judecată a solicitat respingerea contestației ca fiind întemeiată.

În cadrul ședinței de judecată, contravenientul Sîrbu Dumitru, fiind citat legal despre locul, data și ora ședinței de judecată, în ședința de judecată nu s-a prezentat, astfel instanța de judecată ținând cont de termenul restrâns stabilit de lege pentru examinarea cauzei contravenționale, de faptul că contravenientul și-a delegate un apărător în cadrul procesului, reținînd prevederile art. 455 Cod contravenţional al RM şi având în vedere practica Curţii Europene a Drepturilor Omului (cauzele Ponomaryov vs. Ucraina şi Avramenco vs. Moldova) instanţa judecătorească a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa contravenientului.

Studiind procesul-verbal cu privire la contravenție, instanţa de judecată ajunge la concluzia că procesul-verbal cu privire la contravenţie seria/nr. DSV01005896 din 11.09.2024, urmează a fi declarat nul din următoarele considerente:

În sensul art. 395 alin.(1) p.2) și (1^1) Cod contravenţional, instanţa judecă contestaţiile împotriva deciziilor autorităţilor competente să soluţioneze cauzele contravenţionale, procurorului. Contestaţia împotriva deciziei în cauza contravenţională se examinează de către instanţa de judecată în a cărei rază teritorială activează autoritatea competentă sau procurorul care a emis decizia, ori de către instanţa de la locul unde îşi are sediul autoritatea competentă, pentru cazurile prevăzute la art.394 alin.(11).

Conform materialelor dosarului, în ședința de judecată, instanța a constatat că, la 01.10.2024 agentul constatator din cadrul Biroului Vamal Nord, Tomac Igor, a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. DSV01005896 în baza art. 287 alin. (8) lit.b) Cod contravențional pentru faptul că, Sîrbu Dumitru, a omis scoaterea de pe teritoriul RM a mijlocului de transport cu nr./î HJL 558 (IT), nr.WVWZZZ7MZWV045646, introdus pe teritoriul RM la 21.07.2019.

Prin decizia agentului constatator din cadrul Biroului Vamal Nord, Tomac Igor, adoptată la 11.09.2024, Sîrbu Dumitru, a fost sancţionat pentru săvîrşirea faptei contravenţionale prevăzute de art. 287 alin. (8) lit.b) Cod contravențional cu o amendă în mărime de 1300 u.c. echivalent a 65 000,00 (șaizeci și cinci mii) lei.

Contravenientul Sîrbu Dumitru, nefiind de acord cu procesul-verbal și decizia sus indicate, le-a contestat.

Potrivit alin. (1) art. 448 al Codului contravenţional, contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravenţională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenţionale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părţile care nu au fost prezente la şedinţa de examinare a cauzei contravenţionale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condiţiile art.447^1 alin.(8).

La data de 23.09.2024 contravenientul Sîrbu Dumitru a depus contestaţie împotriva procesului-verbal și deciziei agentului constatator din cadrul Biroului Vamal Nord, Tomac Igor, din 11.09.2024.

Astfel, instanţa de judecată consideră că contestaţia este depusă în termenul prevăzut de alin. (1) art. 448 Cod contravenţional.

Ab initio, instanța conchide că, persoana sancţionată are dreptul la un proces echitabil, în cadrul căruia să utilizeze orice mijloc de probă și să invoce orice argumente pentru dovedirea împrejurării că situaţia de fapt din procesul-verbal cu privire la contravenţie nu corespunde modului de desfășurare al evenimentelor, iar sarcina instanţei de judecată este de a respecta proporţionalitatea dintre scopul urmărit de autorităţile statului de a nu rămâne nesancţionate acţiunile antisociale prin impunerea unor condiţii imposibil de îndeplinit și respectarea dreptului la apărare al persoanei sancţionate contravenţional.

În legislația moldovenească, ca și în cea a altor state europene *(spre exemplu, România, Germania, Republica Cehă si Slovacia),* contravențiile au fost scoase de sub incidența legii penale și supuse unui regim administrativ. Din perspectiva capitolului IV din Cartea I al Codului contravențional, instanța de judecată evidențiază că sancțiunile administrative nu privesc un grup de persoane, ci se adresează tuturor cetățenilor în vederea realizării scopului preventiv și represiv al sancțiunii, iar potrivit art. 38 alin. (4) din legea citată, arestul contravențional poate fi aplicat şi în cazul neexecutării intenționate a unei alte sancțiuni contravenționale, ceea ce conferă faptei natura penală.

Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de alin. (2) al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. *(Zilibergerg împotriva Moldovei (§ 35, din 01 februarie 2005), Angel împotriva României (§ 52, din 04 octombrie 2007) sau Ozturk împotriva Germaniei (din 21 februarie 1994).*

Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravențională desfășurată în fața instanței de judecată revine în primul rând organului constatator și, în condițiile în care acesta face dovada vinovăției, petentul urmează să-și probeze nevinovăția.

La fel instanţa evidenţiază că, forţa probantă a proceselor-verbale este lăsată la latitudinea fiecărui sistem de drept, putîndu-se reglementa importanţa fiecărui mijloc de probă, însă instanţa are obligaţia de a respecta caracterul echitabil al procedurii în ansamblu atunci cînd administrează şi apreciază probatoriul *(cauza Bosoni v. Franţa, hotărîrea din 7 septembrie 1999).* În raport cu cele enunţate, art.425 alin. (2) al Codului contravenţional cuprinde dispoziţii exprese cu privire la forţa probantă a procesului-verbal cu privire la contravenţie, fiind reglementat că în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenţie.

De asemenea instanţa reţine că, legiuitorul în art. 442 alin. (1) Cod contravenţional a definit procesul-verbal cu privire la contravenţie ca fiind un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Subsecvent a fost legiferat şi faptul că, procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

Cu titlu preliminar se impun a fi făcute câteva considerații referitoare la natura juridică a procesului-verbal cu privire la contravenție, precum și la forma acestuia.

Astfel, procesul-verbal de contravenție materializează o manifestare de voință cu caaracter unilateral a unei autorități publice (prin intermediul persoanelor care au calitatea de agenți constatatori) și reprezintă un act administrativ unilateral cu caracter individual, emis în baza puterii publice, cu scopul de a produce efecte juridice.

În asemenea situație, întru respectarea garanțiilor sus indicate, instanţa de judecată va verifica legalitatea și temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenţie seria/nr. DSV01005896 din 11.09.2024.

Sub aspectul legalităţii procesului-verbal instanţa de judecată constată că, motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părţi, cât și din oficiu de către instanţă pentru asigurarea respectării principiilor legalităţii și al dreptăţii, stabilite expres de articolele 5 și 7 din Codul contravenţional.

Legea contravențională prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenție întro anumită forma *„ad validitatem”*, cu respectarea tuturor **prescripțiilor legale de fond și de formă**, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice pentru care a fost întocmit.

În acest context, respectarea exigenţelor legale prevăzute de art. 443 din Codul contravenţional este obligatorie pentru agentul constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie, prin prisma art. 445 alin. (1) din Codul contravenţional.

Prin urmare, analizând actul de învinuire sub aspectul legalităţii sale, instanţa va cerceta dacă în cauză sunt întrunite cerinţele de formă ale procesului-verbal cu privire la contravenţie contestat, așa cum sunt impuse acestea de dispoziţiile art. 443 din Codul contravenţional referitoare la menţiunile obligatorii, care trebuie prevăzute sub sancţiunea nulităţii.

La caz, studiind procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. DSV01005896 din 11.09.2024 instanța constată că Sîrbu Dumitru, a fost învinuit de către agentul constatator din cadrul Biroului Vamal Nord, Tomac Igor, pentru faptul că a omis scoaterea de pe teritoriul RM a mijlocului de transport cu nr./î HJL 558 (IT), nr.WVWZZZ7MZWV045646, introdus pe teritoriul RM la 21.07.2019.

În conformitate cu prevederile art. 443 alin. (1) lit. d) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenţie va cuprinde fapta contravenţională, locul ***şi timpul săvîrşirii ei,*** circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenţie.

La caz, instanța constată că agentul constatator în procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. DSV01005896 din 11.09.2024 a indicat timpul săvîrșirii faptei contravenționale ”05.10.2022”, dar și perioada ”01.01.2024-11.09.2024”, fapt ce conduce la o incertitudine privitor la data comiterii concrete a faptei incriminate acestuia prin actul de sancționare. Or mai mult, data comiterii faptei incriminate are importanță sub aspectul aplicării corecte a normelor legale pertinente cazului care în timp au suferit modificări.

La acest capitol, instanța de judecată remarcă faptul că potrivit prevederilor art. 443 alin.(7) Cod contravențional, în procesul-verbal nu se admit rectificări, adăugiri, alte modificări. În cazul necesităţii unor astfel de acţiuni, se încheie un nou proces-verbal, în care se face consemnarea respectivă.

Cu alte cuvinte, Legiuitorul a indicat expres ce trebuie să fie întreprins în cazul necesității rectificiărilor, adăugirilor sau altor modificări – și anume – întocmirea unui nou proces verbal.

Iar întocmirea unui nou proces verbal ține de competența agentului constatator, prin urmare, instanța nu poate înlătura eroarea comisă.

Instanța reține că, în conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) Cod contravenţional, *neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenţie* a menţiunilor privind numele, prenumele şi funcţia agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, seria şi numărul actului de identitate şi numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunţă la numărul de identificare personal şi la evidenţa automatizată în Registrul de stat al populaţiei, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii şi a sediului acesteia, a circumstanţelor comiterii şi încadrării juridice a faptei contravenţionale săvîrşite şi ***a datei***

comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna, ***atrage nulitatea absolută a procesului-verbal. (2) Celelalte încălcări ale art.443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie doar în cazul în care acestea afectează în mod esenţial fondul cauzei.***

Prin urmare, actul nul nu produce efectele actului valid, fiind lipsit de forţa juridică conform regulii *Quod nullum est nullum producit effectum.*

În această ordine de idei instanța de judecată reţine că, în orice societate democratică, protecţia persoanei este una din atribuţiile de bază ale statului. În exercitarea acestei atribuţii, statul a instituit norme procesual penale şi contravenţionale, concentrate în Codul de procedură penală şi Codul contravenţional, care au drept scop, pe de o parte, să protejeze persoana, societatea şi statul de infracţiuni/contravenţii, astfel încât persoana care a săvârşit o infracţiune/contravenţie să fie pedepsită potrivit vinovăţiei sale şi, pe de altă parte, să protejeze persoana şi societatea de actele ilegale ale persoanelor cu funcţii de răspundere, comise în activitatea de cercetare a infracţiunilor/contravenţiilor presupuse sau săvârşite, pentru ca nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală/contravenţională. Prin normele Codului contravenţional legislatorul naţional a urmărit instituirea unui echilibru echitabil între aceste două mari sarcini ale procesului contravenţional, pentru stabilirea adevărului şi exercitarea unei justiţii veritabile.

În acest context instanța de judecată notează că, odată ce procesul-verbal cu privire la contravenție este lovit de nulitate absolută, procesul contravențional încetează, iar în consecință procesul de judecare a cauzei contravenționale este întrerupt, nefiind posibilă examinarea chestiunilor prevăzute de art. 458 Cod contravențional.

Astfel, potrivit prevederilor art. 441 alin. (2) Cod contravențional, are ca efect repunerea în drepturi a contravenientului, a cărui vinovăție în fapta incriminată nu poate fi constatată, odată ce pe întreg parcursul procesului acesta beneficiază de prezumția nevinovăției, care nu a fost răsturnată în privința lui.

În același context instanța de judecată notează și faptul că, jurisprudenţa Curţii Europene evidenţiază concluzia că, încălcările de lege comise în cadrul procesului de judecată nu trebuie reparate în detrimentul persoanei atrase la răspundere contravențională.

Respectiv, statul este cel care trebuie să-şi asume erorile admise de Parchet (agentul constatator) sau de o instanţă de judecată şi aceste erori nu trebuie reparate în detrimental persoanei vizate în procedura în cauză *(cauza Stefan vs. Romania, hotărîrea din 06.04.2010.*

Suplimentar instanța reține că, în orice societate democratică, protecția persoanei este una din atribuțiile de bază ale statului. În exercitarea acestei atribuții, statul a instituit norme procesual penale și contravenționale, concentrate în Codul de procedură penală și Codul contravențional, care au drept scop, pe de o parte, să protejeze persoana, societatea şi statul de infracţiuni/contravenţii, astfel încât persoana care a săvârșit o infracțiune/contravenție să fie pedepsită potrivit vinovăției sale şi, pe de altă parte, să protejeze persoana şi societatea de actele ilegale ale persoanelor cu funcţii de răspundere, comise în activitatea de cercetare a infracțiunilor/contravențiilor presupuse sau săvârșite, pentru ca nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală/contravențională.

Prin normele Codului contravențional legislatorul naţional a urmărit instituirea unui echilibru echitabil între aceste două mari sarcini ale procesului contravențional, pentru stabilirea adevărului şi exercitarea unei justiții veritabile.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 461 alin. (1) Cod contravenţional, *în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată unul din temeiurile prevăzute la art.441 sau 445 alin.(1), instanţa de judecată încetează procesul contravenţional. (2) Procesul contravenţional poate fi încetat şi în alte cazuri decât cele prevăzute la alin.(1) doar dacă se constată că lipsa unei menţiuni în procesul-verbal cu privire la contravenţie afectează în mod esenţial fondul cauzei şi aceasta nu poate fi înlăturată de către instanţa de judecată.*

În circumstanţele expuse, procesul contravenţional privind acuzarea lui Sîrbu Dumitru, urmează a fi încetat din motivul nulităţii procesului-verbal cu privire la contravenţie.

Totodată, ținînd cont de faptul că instanţa constată nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, adică a actului de învinuire în prezenta cauză, acest fapt degrevează instanţa de judecată de obligaţia de a se expune asupra pertinenţei, concludenţei şi utilităţii fiecărei probe din dosar, precum şi asupra coroborării lor în ansamblu, odată ce actul de învinuire este lovit de nulitate.

Pentru aceste motive şi în conformitate cu art. 443, art. 445 alin. (1), (2) art. 460 și art.461 Cod contravenţional, instanţa de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se admite contestația depusă de avocatul Stănilă Andrei în interesele lui Sîrbu Dumitru împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție din 11.09.2024 în baza art. 287 alin. (8) lit. b) Cod contravențional și decizia de sancționare.

Se declară nul procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. DSV01005896 din 11.09.2024 întocmit în privința lui Sîrbu Dumitru, în baza art. 287 alin. (8) lit.b) Cod contravenţional și se anulează decizia de sancționare a agentului constatator din cadrul Biroului Vamal Nord prin care Sîrbu Dumitru a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art.287 alin. (8) lit. b) Cod contravențional din motivul nulității procesului-verbal cu privire la contravenție, cu încetarea procesului contravenţional.

Hotărîrea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Bălţi în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Bălţi (sediul Central).

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul **Lina Popescu**